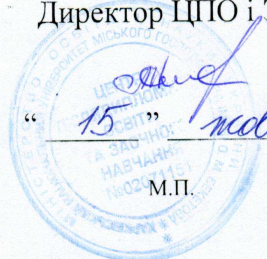

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА

Кафедра економіки підприємств міського господарства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор ЦПО і ЗН

(Ачкасов А.Є.)
“ 15 ” жовтня 2014 року
М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.12.4 Фінансовий ринок

галузь знань 0305 Економіка та підприємництво

напрямок підготовки 7.030504 – Економіка підприємства

факультет ЦПО і ЗН

2014 – 2015 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Робоча програма з дисципліни «Фінансовий ринок» для студентів за напрямом підготовки 7.0305040 «Економіка підприємства».

Розробники: д-р.е.н., проф. кафедри Васильєв О.В.;
к.е.н., ас. кафедри Серьогіна Д.О.

Робочу програму схвалено **на засіданні** кафедри економіки підприємств міського господарства ЦПО і ЗН.

Протокол від “ 29 ” 08 2014 р., протокол № 1.

Завідувач кафедри _____ (Ачкасов А.Є.)

Робочу програму схвалено **на засіданні випускової** кафедри економіки підприємств міського господарства ЦПО і ЗН.

Протокол від “ 29 ” 08 2014 р., протокол № 1.

Завідувач випускової кафедри _____ (Ачкасов А.Є.)

Програма відповідає формі Робочої програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ _____ (Урицький В.В.) “ 16 ” лютого 2014 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Варіативна	Рік підготовки:	
			1-й
Загальна кількість годин – 72	Напрямок підготовки 6.030504 – Економіка підприємства Галузь знань 0305 – Економіка і підприємництво	Семестр	
Модулів – 1			1-й
Змістових модулів – 2		Лекції	
			8 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних ____ самостійної роботи студента – ____	Освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст	Практичні, семінарські	
			4 год.
		Лабораторні	
		–	–
Самостійна робота			
Контрольна робота: «Основи функціонування та розвитку фінансового ринку»			60 год.
		Індивідуальні завдання: Контрольна робота - 18 год.	
		Вид контролю: залік	

Примітка:

* вказуються години відведені по дисципліні в цілому на дану навчальну роботу.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для заочної форми навчання – 17% до 83 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Фінансовий ринок» є формування теоретичних і практичних знань з основ функціонування та розвитку фінансового ринку як підсистеми фінансових відносин.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Фінансовий ринок» є вивчення суті та значення фінансового ринку у сфері економічних відносин; взаємозв'язків між джерелами формування фінансових ресурсів та їх використанням; функціонування фінансових інструментів, суті фінансового посередництва, особливостей обігу різних видів фінансових інструментів; видів форм і методів регулювання фінансового ринку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- сутність, значення та сегментацію фінансового ринку;
- взаємозв'язки між інвестиціями та заощадженнями через механізм руху фінансових потоків в економіці;
- механізм функціонування фінансових інструментів як засобів взаємодії учасників ринку;
- специфіку державного регулювання фінансового ринку України;
- визначення суті та функцій професійних учасників, фондових бірж, посередників в Україні;
- методи ціноутворення на фінансовому ринку;
- зміст та види фінансових ризиків, страхування та хеджування ризиків;

вміти:

- формувати ціни на різні види фінансових активів;
- знаходити майбутню і теперішню вартість грошових потоків;
- оцінювати ризиковість вкладення у фінансові активи.
- формувати стратегії управління ризиками;

мати компетентності:

- здатність до обґрунтування доцільності перерозподілу фінансових ресурсів як інструменту підвищення ефективності виробництва підприємства;
- здатність проводити вибір способів залучення та інвестування коштів для організації фінансового забезпечення підприємства;
- здатність до формування напрямів діяльності фінансової установи, вибір фінансових інструментів підприємством з урахуванням вимог чинного законодавства;
- здатність до орієнтування у ключових засадах правил та договорів з фінансовими посередниками;

- здатність до планування витрат і надходжень суб'єктів господарювання при користуванні чи наданні фінансових ресурсів, виходячи із розмірів процентних ставок;
- здатність до обґрунтування необхідності управління ризиками і визначення ціни капіталу;
- здатність до обґрунтування доцільності вкладення коштів у певні види облігацій;
- здатність до обґрунтування і порівнювання варіантів залучень коштів на різних умовах;
- здатність до встановлення відповідності цінних паперів емітента вимогам фондової біржі;
- здатність до визначення майбутньої вартості цінних паперів.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці.

Місце фінансового ринку в фінансовій системі. Передумови виникнення фінансового ринку. Сутність фінансового ринку, його структура. Функції фінансового ринку. Суб'єкти та об'єкти фінансового ринку.

2. Регулювання фінансового ринку.

Необхідність державного регулювання фінансового ринку. Мета та форми здійснення державного регулювання ринку фінансових послуг. Порядок регулювання кредитного ринку. Державне регулювання фондового ринку України. Політика держави на валютному ринку. Саморегулюванні організації професійних учасників фінансового ринку.

3. Фінансові посередники.

Сутність фінансового посередництва. Функції фінансових посередників. Становлення ринку банківських послуг. Класифікація типів банків, їх характеристика. Банки та банківські об'єднання. Небанківські фінансові інститути: фінансові, лізингові, факторингові, страхові компанії, кредитні спілки, інститути спільного інвестування, довірчі товариства, компанії з управління активами, ломбарди, пенсійні фонди. Інфраструктура фінансового ринку.

4. Процентні ставки та їх структура.

Сутність та види процентних ставок. Фактори, що впливають на розмір процентних ставок. Процентна політика Національного банку України. Основні принципи визначення облікової ставки НБУ. Процентні ставки НБУ. Структура процентних ставок.

5. Ризик і ціна капіталу.

Поняття і класифікація фінансових ризиків. Методи оцінки ризику на фінансовому ринку. Методи управління фінансовими ризиками. Основні методичні підходи, що використовуються при оцінці капіталу: дохідний підхід, витратний підхід, порівняльний підхід. Основи теорії вартості грошей у часі. Фактори, що впливають на вартість капіталу у часі.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА СЕГМЕНТІВ ФІНАНСОВОГО РИНКУ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЙОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ

6. Ринок облігацій як складова ринку капіталів.

Поняття та структура ринку капіталів. Сутність та класифікація цінних паперів. Роль боргових цінних паперів в економіці. Характеристика видів і типів облігацій. Порядок емісії, розміщення та обігу облігацій. Порядок визначення ринкової ціни облігацій. Характеристика інших видів боргових цінних паперів: казначейських зобов'язань, ощадних сертифікатів, векселів.

7. Ринок пайових цінних паперів.

Поняття і види пайових цінних паперів. Поняття і види акцій. Порядок емісії, розміщення та обігу акцій. Визначення ринкової ціни акцій. Поняття інвестиційних сертифікатів. Порядок емісії, розміщення та обігу інвестиційних сертифікатів.

8. Ринок похідних фінансових інструментів.

Сутність похідних цінних паперів. Функції похідних фінансових інструментів. Критерії віднесення фінансового інструменту до групи похідних. Класифікація похідних цінних паперів. Поняття та види опціонів. Поняття та види форвардів. Поняття та види ф'ючерсів. Інші види похідних фінансових інструментів: свопи, депозитарні розписки, варанти.

9. Грошовий ринок и ринок банківських позик.

Сутність і структура грошового ринку. Суб'єкти та об'єкти грошового ринку. Сутність облікового ринку та його особливості. Інструменти облікового ринку. Характеристика міжбанківського ринку. Міжбанківські депозити. Міжбанківські кредити. Міжбанківські позики.

10. Валютний ринок.

Сутність і структура валютного ринку. Валютний курс. Фактори, що впливають на валютний курс. Методи котирування. Конвертованість. Типи конвертованості. Резервні валюти. Валютні операції. Валютний арбітраж. Система валютного регулювання і курсова політика в Україні.

11. Фондова біржа та біржові операції.

Місце фондової біржі на ринку цінних паперів. Поняття та функції фондової біржі. Умови допуску цінних паперів до котирування на фондовій біржі. Біржові операції та їх класифікація. Біржова угода. Поняття біржових індексів і методи їх визначення.

12. Фундаментальний і технічний аналіз.

Основні теорії прогнозування цін на ринку цінних паперів. Фундаментальний аналіз ринку цінних паперів. Показники, що використовуються при фундаментальному аналізі. Рейтинг цінних паперів. Технічний аналіз ринку цінних паперів. Основні теорії та принципи технічного аналізу.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Заочна форма					
	Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	8	9	10	11	12	13
Модуль Фінансовий ринок						
ЗМ 1.1. Теоретико-методологічні засади організації та функціонування фінансового ринку						
Тема 1.	5	2	-	-	-	3
Тема 2.	4	-	-	-	-	4
Тема 3.	3	-	-	-	-	3
Тема 4.	3	-	-	-	-	3
Тема 5.	5	2	-	-	-	3
Контрольна робота	5	-	-	-	-	5
Разом за змістовим модулем 1	25	4	-	-	-	21
ЗМ. 1.2 Характеристика сегментів фінансового ринку та організація його функціонування						
Тема 6.	5	-	1	-	-	4
Тема 7.	5	-	1	-	-	4
Тема 8.	5	2	-	-	-	3
Тема 9.	5	-	1	-	-	4
Тема 10.	4	-	1	-	-	3
Тема 11.	6	2	-	-	-	4
Тема 12.	4	-	-	-	-	4
Контрольна робота	13	-	-	-	-	13
Разом за змістовим модулем 2	47	4	4	-	-	39
Усього годин	72	8	4	-	-	60

5. Теми семінарських занять

Не передбачено.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 6. Ринок облігацій як складова ринку капіталів.	1
2	Тема 7. Ринок пайових цінних паперів.	1
3	Тема 9. Грошовий ринок и ринок банківських позик.	1
4	Тема 10. Валютний ринок.	1
	Разом	4

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці	3
2	Тема 2. Регулювання фінансового ринку	4
3	Тема 3. Фінансові посередники	3
4	Тема 4. Процентні ставки та їх структура	3
5	Тема 5. Ризик і ціна капіталу	3
6	Тема 6. Ринок облігацій як складова ринку капіталів	4
7	Тема 7. Ринок пайових цінних паперів	4
8	Тема 8. Ринок похідних фінансових інструментів	3
9	Тема 9. Грошовий ринок и ринок банківських позик	4
10	Тема 10. Валютний ринок	3
11	Тема 11. Фондова біржа та біржові операції	4
12	Тема 12. Фундаментальний і технічний аналіз	4
	- у тому числі робота над контрольною роботою	18
	Разом	60

9. Індивідуальні завдання (ІЗ)

№ з/п	Вид індивідуального завдання	Семестр	Найменування завдання	Обсяг завдання	Кількість годин
1	Контрольна робота: «Основи функціонування та розвитку фінансового ринку»	1 - й (заочна форма)	Систематизації, закріплення та поглиблення знань отриманих під час вивчення курсу	Текст контрольної роботи на 10-15 стор.	18

10. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні, репродуктивні (пояснювально-ілюстративні). Розв'язок задач. Конспектування лекцій. Самостійна робота.

11. Методи контролю

Методи контролю знань студентів:

1. Проміжні методи контролю по темах (усне опитування, тестові завдання) з зазначенням кількості балів, які можна отримати за кожну тему та за модуль в цілому, передбачають 100-бальну систему оцінювання.

2. Залік проводиться письмово.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Залік

Поточне тестування та самостійна робота												Індивідуальне завдання (контрольна робота)	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2							20%	100%
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
35 %					45 %								
Поточне тестування і поточне опитування на практичних заняттях													

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки для самостійного вивчення з дисципліни «Фінансовий ринок» (для студентів освітньо – кваліфікаційного рівня «спеціаліст» напряму підготовки 7.030504 – Економіка підприємства).
2. Конспект лекцій з дисципліни «Фінансовий ринок» (для студентів освітньо – кваліфікаційного рівня «спеціаліст» напряму підготовки 7.030504 – Економіка підприємства).
3. Методичні вказівки для проведення практичних занять та виконання контрольної роботи з дисципліни «Фінансовий ринок» (для студентів освітньо – кваліфікаційного рівня «спеціаліст» напряму підготовки 7.030504 – Економіка підприємства).

14. Рекомендована література

Базова

1. Васильєва В. В. Фінансовий ринок: навч. посібник. - К. : Центр учбової літератури, 2008. - 368 с.
2. Колісник М. К., Маслак О. О., Романів Є. М. Фінансовий ринок: Навч. посіб. – Львів: Видавництво Національного університету „Львівська політехніка”, 2004.
3. Суторміна В. М. Дегтярьова Н. В. Фінансовий ринок: Навч.-методичний посібник для самост. вивчення дисципліни; - Вид. 2-ге. - К. : КНЕУ, 2008. - 172 с.

Допоміжна

1. Алексеев М. Ю. Рынок ценных бумаг. – М.: Финансы и статистика. 2002. – 352 с.
2. Бердникова Т. Б. Оценка ценных бумаг: учебное пособие. – М.:ИНФРА – М.2004. – 144 с., с.8
3. Мозговий О. М. Фондовий ринок: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. (спец «Менеджмент» і «Міжнародна економіка»). — К.: КНЕУ, 2001. – 96 с.
4. Миркин Я. М. Рынок ценных бумаг: учебное пособие . — М, 2002. – 87 с.
5. Павлов В. І., Кривов'язюк І. В. Ринок цінних паперів в умовах приватизації: регіональний аспект: Монографія. – Луцьк: Надстир'я, 2002. – 160с.
6. Рубцов Б. Б. Мировые рынки ценных бумаг. – М.:из-во «Экзамен», 2002. – 448 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Цифровий репозиторій ХНУМГ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eprints.kname.edu.ua>
2. www.bank.gov.ua – офіційний сайт Національного банку України.
3. www.mifin.gov.ua – офіційний сайт Міністерства фінансів України.
4. www.rada.gov.ua – офіційний сайт Верховної ради України.
5. www.nssmc.gov.ua– офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку
6. www.nfr.gov.ua – офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.

Аркуш актуалізації

Робоча програма навчальної дисципліни
(назва)

за напрямом / спеціальністю підготовки
(залишіть потрібне)

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри
(на якій розроблена робоча програма)

..... (.....)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ ____ ” 201 _ року

Зав. випускової кафедри
(за належністю напрямом / спеціальності)

..... (.....)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ ____ ” 201 _ року

Декан факультету
(за належністю напрямом / спеціальності)

..... (.....)
(підпис) (прізвище та ініціали)

М.П. “ ____ ” 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри
(на якій розроблена робоча програма)

..... (.....)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ ____ ” 201 _ року

Зав. випускової кафедри
(за належністю напрямом / спеціальності)

..... (.....)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ ____ ” 201 _ року

Декан факультету
(за належністю напрямом / спеціальності)

..... (.....)
(підпис) (прізвище та ініціали)

М.П. “ ____ ” 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри
(на якій розроблена робоча програма)

..... (.....)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ ____ ” 201 _ року

Зав. випускової кафедри
(за належністю напрямом / спеціальності)

..... (.....)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ ____ ” 201 _ року

Декан факультету
(за належністю напрямом / спеціальності)

..... (.....)
(підпис) (прізвище та ініціали)

М.П. “ ____ ” 201 _ року